

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, f. l. évre 2 frt; községi jegyzőknak és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyugtábélyeggel és támlappal együtt 3 frt.
Nyilttér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadóhivatalhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadhatnak el.

Az értelmiség, mint a civilizáció főtényezője.

— Két cikk. —

I.

Az emberiség törekvése a művelődés. S az emberiség művelődése a XIX. században magas színvonalra emelkedett, mert az előrehaladás vezetését a tudomány vette által. A változás örökös szinpadán az egyén és tömeg egymásra való hatása viszi előre az emberiséget a tökélyesülés felé. Az emberi szellem, mely döntve alkot, naponként tágitja a lehetőséget, sőt a lehetetlenség képzeit s a létezők uralmát, munkálkodik, szakadatlanul küzd és győz. És parányiságunk érzete nemhogy korlátozta volna, de sőt mérhetlenné fokozta tevékenységét művelődésének fejlesztésében. Ugyanazon szellem, mely a vízesebben a létezők egész világát fedezte föl, — fölkutatta az erők forrásait s csodás dolgokat kivált, mikkel az egész emberiség álláspontját előbbre vitte s a világot főlebb civilizálta, mint azt évezredek tehettek. Az emberi genie nagy felfedezései az anyag rabságát széttörvén, a földet a nemes elv, az ész és értelem tanyájává tették, miknek átalakító hatása az emberiség további fejlődése és művelődésére egyelőre beláthatatlan.

Valóban! Korunk felette áll minden elmúlt kornak.

Igaz, hogy miként a „Szilágy-Somlyó“ mult heti számában vezéreikíró is fejtegeté, a a civilizáció mai fejlődésében a közérkölesiségi viszonyok megítélésénél igen szomorú jelenségekkel találkozunk, melyek az emberek jobb felét a legkomolyabb aggodalommal töltik el. Mert, ha a civilizáció az erkölcsi és értelmi tényező eredménye, akkor igen természetes, hogy valamint egy tudatlan nép nem haladhat előre, bármily erőnyes legyen is, épügy világos, hogy az ész, erő s ügyesség bármely rohamos haladása sem tartóztatathatják fel a társadalom bu-

kását, ha az az erkölcselenség s bűnök förtelmében elmerül!

Tagadhatlan, hogy a felvilágosodás s a műveltség talán nagyon is egyoldalu rohamos fejlődése következtében nagyobb a büntettek szaporodása és ha így haladnánk előre, végre is Sodoma és Gomora sorsára jutnánk.

De talán még sem ily vigasztalan az emberiség ügye. Mert az ember, ki előtt bizonytalan a cél, sivár az élet s minden tudása mellett örök titok marad a lét sötét talánya, melyet csak a hit világa világít meg; az ember gyarló lény, telve gyöngöseségekkel s mint a költő írja:

„Istent nem ismer, embert megtagad
A szenvedélytől sápadt, vézna rab;
A gyárban görnyedő nyomor, ha éhes,
Nem kenyeret kér, élv után rohan,
S a féktelen bőség senkit se kérdez
Hogy a mámor kelyhében mennyi van?
Mihelyt üres, hisz ajka, szíve petyhüdt, —
Eldobja hitvány életével együtt.“

Ez századunk pesszimizstikus felfogása s világnézlete. De ez így volt mindig, mióta az ember, ember. Büntettek mindig voltak s lesznek, de nem kell feledniük, hogy sohasem hiányoztak az azokat féken tartó erények. Általunk ismeretlen okoknál fogva némely büntettek s szenvedélyek egyesek, sőt egész nemzedékeknek uralkodnak, miket viszont a jobb erényei ellensúlyoznak. Látjuk a büntettek nagy számát, az emberiség bűneit, de ki bírná előszámolni az erkölcsiség számtalan fényes és megható nyilvánulásait. A legnagyobb kegyetlenség, igazságtalanság és szenvedés nyomában a szeretet, részvét és jótékonyság művei tanadnak. Korunk látszólagos romlottsága s vallástalanságával párhuzamba vonható annak erkölcsi fensége. A mit hajdan egyedül az egyháznak köszönhetett az ember, azt most a tudomány és egyház, az állam és társadalom

egyesült ereje végzi. Az emberiség jobb fele munkálkodik, felebarátjai javán, hogy a nyomor, szenvedés könnyeit s verejtékét letörölje.

Az emberiség jövője felett valóban kétségbe kellene esnünk, ha a civilizáció következtében okvetlen az erkölcselenség posványába kellene süllyednünk.

De szerencsére nem ily sötét a kép.

Az ember morális tulajdonságai nemesak ellensúlyozzák egymást, hanem az emberiség, a társadalom jobb fele folytonos harcban áll a bűnös törekvésekkel. Ez feladata s kötelessége, mert módjában van, hogy az erkölcsi élet hanyatlását megakadályozza.

Azt sem kell felednünk, hogy manapság hasonlíthatatlanul több ember rendelkezik szabadon önmaga felett, küzdve a létért való harcban és hogy századunkban az átalakulás nagy processzusát éljük.

A jövő problémája összhangzásba hozni a szív tudatlanságát, az elme tudásával; az anyagi és szellemi haladást a vallás-erkölcsi színvonal emelésével. S csak ha majd sikerül az ész vívmányaival az erkölcsi nemesbűlést is előbbre vinni, akkor lesz helyreállítva a szép egyensúly. Hisz a valódi műveltség nemesak az ész egyoldalu kiművelésében áll, hanem a jellem kiképezése, a szép és nemes tiszteletében s az erkölcsi élet tisztaságában!

Magyar szülők neveljétek gyermekeiket igazi erkölcsi életre!

Megyei élet.

Szilágymegye közigazgatási bizottsága f. hó 13-án tartotta ez évben első gyűlését főispán báró Wesselényi Miklós elnöke alatt Zilahon, a vármegye székházában. A bizottsági tagok hivatalos és választott tagjai csaknem teljes számban jelentek meg az első ülésen, a melyen az albizottságok az alábbiak szerint alakították meg.

De hisz hogy is ne?

A „nép“ jelenik ott meg legsűrűbben s magával hozza hamisítatlan természetességét, gondolatai, érzelmei közvetlenségét, faji, nemzetiségi, vallási, osztályi és helyi jellegét s szól a maga egyszerűségében, — sokszor együgyűségében, de mindenkor élesen kidomborodik egyénisége az előtt, ki türelmes szeretettel figyeli.

A gyakorlott bűnügyi bíró előre tudja már még mikor az időző végzést kibocsátja, hogy mikép fog tagadni (mert, hogy tagad, az kétségtelen) a „terhelt“ a szerint, a mint magyar, oláh, vagy izrael nemzetiségéből való.

Mert mindenik másképen tagad ám

A magyar zordon komolysággal veti oda, hogy „nem tettem“. S e mellett többnyire meg is marad.

Az oláh, ennyivel már nem elégszik meg, hanem nyomban esküszik az Isten és minden szentjére [pedig nekik ugyan csak sok van] s ráadásul még el is átkozza magát, hogy süllyedjen el azzal a darabka földdel együtt a melyen áll, (csak hogy többnyire a padlón áll a ravasz), ha igazat nem beszél. S mind azt nyugodtan felindulás nélkül teszi, mint a ki semmi újat nem mond!

A zsidó, mindennek előtt megbotránkozását fejezi ki, hogy róla „olyasmit“ állíthatnak s kérdőre vonja a vádlót: van-e Istene a kit fél? Azután legazemberezi az olyan embert, ki képes arra a mivel őt vádolják. Ám, hogy a vád szerint nem cselekedett, azt csak egy szóval szem állítja s rajta van, hogy ez észre ne vétessek.

Szólaltassunk meg itt egy pár esetet.

Hogy mi történt volt az égerháti hídnál az őszi nagyvásár estéjén Szászka László és Ember

TÁRCZA.

Ne várjatok...*)

Ne várjatok tőlem, ne várjatok „uj dalt“,
Hisz' fájo multamé vagyok én egészen...
S hogy miklőbb én is a multhoz tartozzam,
Csak ez egy óhajom — s erre vagyok készen...
Hiába mosolyg rám az élet sok bája,
Édes mosolygásuk nem hat a lelkemig,
Oly tél az éltém, melynek nincs tavassza,
S szívem, halálomkor megkövülve lelik...

Szívem dala, mint a megsebzett madaré
Rég elhangzott, s többé nem halljátok sehol —
Csak ha visszaszálltok édes -bus multamba,
Hol elrablá tőlem üdvömet a pokol...
Ott zeng az én lelkem, mint egy Eol -hárfá,
Boldog édememnek fényes, szép álmáról,
S ott zokog keservem örületes hangon,
Vesztett boldogságom égő fájdmáról...

Most, ha összetörött lantom megszólalna,
Meg sem értenétek „hangzavar“-os dalát, —
Oly ellentét a dal örök-bus szívemmel
Mintha virág körzi koporsó oldalát...
Sokat vesztettem én rövid pár év alatt,
Hajfürtin, ezeknek fehér színű gyászuk,
— Ifian haltak el legkedvesebbeim,
Azért visel fejem fehér gyászt utánnuk. —

Édes mindenemnek keble gyors kihűltét,
A legszeretőbb szív porlása követte,

*) Mutató költőnek legközelebb megjelenő kütetéből.

Mely dobbanásiban nevem hangoztatá,
S kész lettem von' én is meghalni érette...
Kedvesem, barátom, — szívem e két fele —
Elhagyott, ... egyedül bolygok a világon...
Elyvirágozott már az én szívem barátim!
Hervadt levél vagyok, villám sujtott ágon.

Csak értük teremtet engemet az isten,
Nélkülök oly kopár, rideg, gyászos éltém...
— S ilyen lesz a sirig, bár mily hosszú időt
Kell égő keservben, s kinos buban élnem; —
Általuk virágos lugas volt éltém,
Melyen boldogságom csalogánya fészkelte,
Nélkülök zord börtön, sulyos rabbilincsel,
Hol szenvedés altat s gyötrellem mi felkelt...

Ne várjatok tőlem, ne várjatok „uj dalt“
Hisz' fájo multamé vagyok én egészen...
S hogy mielőbb én is a multhoz tartozzam,
Csak ez egy óhajom — s erre vagyok készen...
Hiába mosolyg rám az élet sok bája,
Édes mosolygásuk nem hat a lelkemig,
Oly tél az én éltém, melynek nincs tavassza,
S szívem, halálomkor megkövülve lelik!...

Kapácsy Dezső.

A hivatal humora.

(Törlesztési fecsegés.)

Önök, a kik a hivatalt, csak pedans komolyságáról ismerik, el nem képzelhetik, mennyi jó ötlet mennyi egészséges humor nyilatkozik meg ott naponként a panaszkodó, perlekedő felek ajakán, vagy a ronszolt akták egy némelyikében.

A báró főispán ur a bizottsági tagok szíves éljenzései között elfoglalván elnöki székét, a töle megszokott magvas s megleghangu szavakkal üdvözlötte a bizottság tagjait, a mely üdvözlő beszédére id. Dull László bizottsági tag tolmácsolta a bizottságnak szeretve tisztelt főispánja iránti meleg érzelmeit, mint a ki nemcsak állásánál fogva vezére a vármegye ügyeit intéző közig. bizottságnak, hanem a munkásságban legszebb példaadója s szívben ésben egyaránt vezére. Az általános meleg éljenzések elhangzása után azonnal az albizottságok megalkotásához fogott a gyűlés, a minek eredményét — magának a közig. bizottságnak névjegyzékével — a következőkben van szerencsénk közölni:

I. Közigazgatási bizottság. Elnök: Báró Wesselényi Miklós főispán. Tagok: Szikszai Lajos alispán, Török István főjegyző, Moni Gyula tisztiügyész. Halmágyi László tisztiügyészi helyettes, Dombi Károly árvaszéki elnök Papp László árvaszéki elnöki helyettes, dr. Berger János vmegyei főorvos, Tomka Mór pénzügyigazgatósági főnök, Vicenti Pál titkár, helyettese, Péchy Zsigmond kir. főmérnök, építési hiv. főnök, Sterba Dezső kir. s. mérnök, építési hiv. helyettes, Kerekes József kir. tanfelügyelő, Gazda Ferenc kir. ügyész, Dénes Lajos kir. ügyész helyettes, Fodor Elek közigazdasági előadó. Választott tagok: az 1890. és 1891. évekre: br. Wesselényi Béla, br. Podmanitzky Gyula, Schweizer Aladár, Lázár Ferenc, Nagy László. Az 1889. és 1890. évekre: Kiss Lajos, id. Dull László, Biró Ferenc, Sántha Dezső, Somogyi Kálmán.

II. A közig. bizottság fegyelmi választmánya. Rendes tagok: Schweizer Aladár, Kerekes József, Lázár Ferenc, Péchy Zsigmond. Póttagok: Somogyi Kálmán, Tomka Mór.

III. Erdőrendészeti bizottság. Elnök: Szikszai Lajos. Tagok: br. Wesselényi Béla, Biró Ferenc, Török István.

IV. Gyámügyi felebbezések tárgyalására kiküldött bizottság. Rendes tagok: br. Podmanický Gyula, Biró Ferenc, Lázár Ferenc, Nagy László. Póttagok: Schweizer Aladár, id. Dull László.

V. Fogházfelügyelő bizottság: Biró Ferenc, Kiss Lajos.

VI. Börtönvizsgáló bizottság. Elnök: Szikszai Lajos. Tagok: dr. Berger János, Lázár Ferenc, Sántha Dezső, Kerekes József, Somogyi Kálmán.

VII. II. od. fokú erdei kihágási bíróság. Rendes tagok: br. Podmanický Gyula, Schweizer Aladár, Lázár Ferenc, br. Wesselényi Béla. Póttagok: Somogyi Kálmán, Biró Ferenc, Nagy László, Sántha Dezső.

VIII. A kórházak felügyelésére alakított küldöttség. 1) A zilahi kórházra elnök: Szikszai Lajos. Tagok: dr. Berger János, Biró Ferenc, id. Dull László. 2) A sz-somlyói kórházban: elnök: Szikszai Lajos. Tagok: dr. Berger János, Somogyi Kálmán.

IV. Vármegyei pótdadó egyénekenkénti kivétele ellen emelhető főlshózlamlások elintézésére alakított

Teodor közt; azt máig is novemberi sététség burkolja.

Tény, hogy másnap reggel mindenik bűnvádi feljelentést tett a másik ellen „rablás kísérete” miatt.

Igy kerültek bíró elé.

Mikor Szászka László a bíró előtt is ismételte a képtelen vádat, hogy őt akarta Ember Teodor ki rabolni és nem ő Ember Teodort, ez utóbbiból kitért a nemedűh s — nemzetközi magyarsággal ilyen képen érvelt:

Ápoj... az még is furcsa. Az enyém zsebjébe vóta a pinz, (disznó ára, melytől ő lett disznó) a kezembe nem vóta semit. Az ő kezébe vóta a bot, a zsebjébe nem vóta semit, — míg is ez akarta ütöt rabolni?

Hiába! Ennyi bizonyítékkal nem elégszik meg a — codex.

*

A milyen híres a n.-károlyi járásban „Gencs”, a tasnádi járásban „Ákos”, olyan hirhadt a sz.-csehi járásban „Lele” községe, az ott lakók szilajságáról.

Lele községének hajdani corifeus notáriusa, az alábbi „erkölcsi és vagyoni bizonyítványt” iratta alá egy alkalommal az előljárással:

Ezen község előljárássága hivatalos hűséggel igazolja, hogy Erőss Ferenc ide való lakosnak vagyona nincs.

Erkölcsére nézve „lelei”.

Kelt Leleben stb.

Az n. . . i. körjegyző meg azt irta egy hasonló bizonyítványba Erduszandán Pável árendásról, hogy „sem erkölcsé, sem vagyona nincs”.

— Meg esik az efféle az emberrel mikor siet — mentegőznék a jegyző ur!

*

Kürti Peti Józsefnek, Kis Kasza Gergely elleni bagatel perében kibocsátatik a tárgyalásra-idéző végzés.

küldöttség: br. Wesselényi Béla, Kiss Lajos, Lázár Ferenc, Tomka Mór.

X. Tanítói nyugdíjra való jogosultság elbírálására hivatott küldöttség: Kerekes József elnök, Nagy László, id. Dull László.

XI. A vármegyei egészségügyi bizottságba megjelöltettek: mérnök: Péchy Zsigmond, építész: Sterba Dezső, gyógyszerész: Unger Gusztáv.

XII. A törv. hatósági ipartanácsba 1890. évi október hó 1-ig terjedő időtartammal kiküldettek: Rendes tagok: Bikfalvi István, Csetnek István. Póttagok: Kovács Tászló, Kürti Károly.

A bizottságok megalakítása után felolvastattott a közig. bizottságnak s azok egyes albizottságainak az 1889. év második felének működéséről szóló, ugyancsak a honvédelmi ügyekre vonatkozó jelentés, mely az ezeket igazoló táblázatok és kimutatások kapcsán az illető miniszterekhez lesznek felterjesztendők. Ezután az egyes előadók terjesztették elő félévi jelentéseiket és pedig Péchy Zsigmond építészeti főnök, kinek jelentéséből érdekesnek találjuk megjegyezni, hogy a megyében összesen 71 gőzkazán működik és pedig négygyel több, mint a megelőző évben s az építészeti hivatal a múlt évben 16 kazánt vizsgált meg. Vicenti Pál pénzügyi referens jelentéséből a következő adatokat jegyeztük fel: Dec. 1-én a hátralék és folyó illetékdó összesen 885,985 frt volt. Ebből leiratott 40,260 frt, befizetett a hó folyamán 552,237 frt; és így maradt hátralék dec. 31-én 293,482 frt a krajeárokat nem számítván. Ezek szerint — ha meggondoljuk azt, hogy alig egy néhány év előtt a megyének hátralék-adótartozása közel 1 és fél millió frt volt, adózási viszonyainkat, különösen a közelebbi években uralkodott kedvezőtlen gazdasági viszonyok és a filloxera áráz pusztítására tekintettel, elég kedvezőnek mondhatjuk.

Ezután a kir. főügyész, tanfelügyelő és árvaszéki elnök tette meg jelentését az egész megyéről Sz.-Somlyó város árvaügyeiről azzal a megjegyzéssel, hogy Zilah város árvaügyeiről nem tehet jelentést, mert onnan szokás szerint a kimutatás még nem küldetett be.

A kir. tanfelügyelő bemutatott — de tárgyalás alá ez alkalommal még nem vétetett — a vall. és községi miniszter urtól egy rendeletet, a mely szerint az állami és államilag segélyezett községi iskolák költségelőirányzatai jövőre nézve nem évenként, hanem 5 évről 5 évre állapítandók meg és terjesztendők fel; a számadások azonban évenként készítendőek el. Ez a körrendelet érdemileg valószínűleg a jövő havi bizottsági ülésen fog tárgyalatni, de mi olyan fontosnak találjuk, hogy már itt ki mondjuk, hogy ez intézkedés lehet igen üdvös, de lehet absurdum is. Ha a miniszter ő méltóságának az a célzata, hogy az öt éves cycusra megállítandó költségvetéssel állandóan biztosítottassék a tanítók fizetésének pontos kiszolgáltatathatása — oly célzat, a melyet csak a legmelegebben üdvözölhetünk. Mert

A dolog nagy szeget üthetett a Kis Kaszás Gergely fejébe, mert be nem várva a tárgyalás napját, egy vásáros nappal gondteltlen beállit a bíró elé s kibökve az idéző végzést — így kezdi:

„Maga irta ezt a cédulát?”

„Én irtam alá” — feleli a bíró rejtett mosollyal — mit akar vele?

„Hiszen nem jó szántából ment oda az én lovam, hanem úgy volt az — instállom, hogy Palkó Korcsmai Gyuri kerülő maga hajtotta rá a Kürti Peti József zabjára, hogy hát okát adhassa a kárnak s most még is rajtam követelődik a kár, már pedig . . .

— Jó, jó — szakítja félbe a bíró — várjon a tárgyalásig, s akkor védekezzék, addig nincs helye.

„Sz látom én azt — istálom, de nem akartam, hogy rossz gondolattal legyik fölölem a járásbíróság”. Ime a bogdándi paraszt hű képe!

*

„Ezzel a jegyzőkönyv berekesztetett” mikor a bíró idáig ér a tárgyalással, rendesen megkérdi a felet, tud-e írni, hogy a jegyzőkönyvet vele aláírassa.

Az oláh, ilyenkor szörnyűsködő együgyűséggel feleli „bá-nu”.

Nem úgy az ezermester deésházil!

Ez ugyanis, maga sem lévén tisztába vele, hogy mit és mit nem tud, megeskik, hogy imígy felel: „nem próbáltam kérem.”

S szentül hiszi, hogyha megpróbálná, ez is sikerülhetne neki!

*

*

*

Nem folytatom, — nehogy hivatalos titkot is kitaláljak szalasztani, a melyben kevesebb legyen a humor, mint a satyra . . .

Brrr.

a szellemi munkások zavartalan működésének egyik nélkülözhetetlen követelménye a javadalom pontos meghaphatásának tudata. Ha tehát a miniszter 1890—91-re felterjesztendő költségelőirányzat alapján öt évre megállapítja a normális javadalmat, mint állami segélyt s ebben különösen a tanítók fizetését s ez egy év alkalmából az illető adóhivataloknál általa meghatározandó részletekben folyóvá teszi, — a tanítóknak nem kell aggódnia a hónap elseje következtével, hogy vajjon nem lesz-e üres az iskola pénztára? Ámde ki lát be előre 5 esztendőnek ilyen vagy amolyan alakulásába? És vajjon az 1890—91. évre megállított javadalom minden esetre megfelel-e az azt követő négy esztendő szükségletének? Tegyük fel, hogy egy iskolánál van 3 olyan rendes tanító, a kik közül mindenik az ötöd-éves pótlékkal teljesen kielégített fizetést élvez, de már 1891—92-ben — tegyük a legkedvezőbb esetet — mind a három nyugalomba lép. Mi történjék a 300 frt ötödéves pótlékeimen fennmaradó összeggel? Vagy tegyük fel, két segédtanító már a cycilus második évében rendes tanítótá lesz: honnan vegye az iskola gondnoksága vagy széke a 200 frt többletet? Azt pedig egyetlen gondnoktól, egyetlen egy iskolaszéktől sem követelhetjük, hogy 5 évre előre legyen képes egy teljes költségelőirányzatot készíteni. Még a dologi kiadásokra lehet, mert a fűtés, világítás, takarítás, stb. ugyanazon vidéken, ugyanazon községben több-kevesebb mértékben ugyanannyiban felvehető. Ezen nézetünk szerint alapjában üdvös tervezet csak úgy fog beválni, hogyha a miniszter egy év költségelőirányzata alapján megállapítja ugyan öt évre az iskola javadalmát, de egyszersmind a következő négy év folyamára — a viszonyok netalán változása esetében — pótköltségvetés felterjesztését engedélyezni. És még talán ez alkalommal meggondolandó lenne es lehetne az is, ha vajjon nem volna e célszerű javadalom szempontjából az iskolai évet a polgárihoz mérni és az iskola javadalmát is januártól januárig állapítani meg?

A közigazgatási bizottság az ügyek letárgyalása után annak ötletéből, hogy a közelebről alakított országos filloxera-bizottságba Szilágyvármegyből senki sem lett kinevezve, Kiss Lajos bizotts. tag indítványára felterjesztést intéz a magas miniszteriumhoz, hogy ezen — minket oly közlőről érdeklő — ügyben kiküldött országos bizottságba megyénkből is egy-két ahhoz értő bizottsági tagot kinevezni méltóztassék.

Szenior.

A meghülésről.

— Hasznos tudnivalók az influenza-járvány alatt. —

Igen sokan vannak, kik a meghülést figyelembe sem véve, azt valamely könnyű bintalomnak tartják, különösen ha csak náthába nyilvánul, mely ha idültté válik, súlyos betegségeket vonhat maga után. Így gyakran tapasztalhatjuk csecsemőknél, kik egyszerűen meghülve, náthát kapnak, hogy e figyelemre sem méltatott csekély baj pár nap múlva s a kellő orvosi segély mellőzésével könnyen hörghurutta és később tüdőlobbá fejlődhetvén, a baj végzetessé válhatik. De mi is az a meghülés? Nem-e meghülés, ha valaki ködös időben az ablakon kihajlik és utána náthát kap, ha valaki meleg szobából hevültlen a hideg szélbe kimegy és rekedt lesz, vagy ha valaki egy nézagos ablak közelében olvas és másnap a fejét forgatni vagy a karját emelni nem bírja. És nem meghülés viszi-e sírba azokat a virágzó ifjú leányokat, kik a farsangi bálók heves táncái közepette vizet isznak, figyelmen kívül hagyva a mamák és jóakarók intelmeit, azokat, kiket tavasszal a Tátrában, ősszel Tirolban, télen Nizzában, a következő tavasszal pedig már a temetőben találunk.

E példákat senki sem tagadhatja, de azért magához a kérdéshez sok szó fér.

*

A meghülés mibenlétének kiderítésére a tudósok eleget bnvárokodtak. Ujabb időben kimutatták, hogy a nátha vagy a meghülés tulajdonképp apró szervezeteknek, az úgynevezett baktériumoknak a közbenjárása folytán, fertőzés útján keletkezik; és el is van fogadva, mert vegyük csak pl. a náthát, a legegyszerűbb bajt. Gyakran megtörténik, hogy a család valamelyik még pedig határozottan meghüléséből eredőleg náthás lesz, és néhány nap múlva náthás az egész család a nélkül, hogy a többiek is meghültek volna, és így ez esetben valami átvitel következtében terjedett tovább a betegség, mely módját a tovább terjedésnek hajlandóbbak vagyunk manapság elfogadni nemcsak a nátha, hanem egyéb bántalmakra nézve is s így többek közt magára a tüdőlobra nézvést is.

Igaz, hogy a meghülés okát nem a külső körülményekben kell keresnünk, hanem az egészségben és ha jobban keressük az okot, akkor megtaláljuk az ugynevezett dispoziációt. Bizonyos hidegnek, bizonyos módon való behatása következtében, bizonyos betegségek fejlődnek. Ez a hideg ingerképen hat és első sorban az ingerek behatásából erednek a káros következmények. De az ingerhez lassan hozzá lehet szokni az által, ha mérsékelt behatásuknak többször tesszük ki magunkat.

Ezen alapszik az, a mit a hideggel szemben elkényeztetésnek és viszont edzésnek szoktunk nevezni.

A ki a hideg behatáshoz okszerű ruházatkodás fűtés, fürdés stb. által hozzászokott, az e tekintetben önállóbb; kevésbé van kitéve a meghülés veszélyének, mint az, a ki úgy ruházatlan, mint a szoba hőmérsékében melegen szokta testét tartani.

Ebben rejlik a meghülésre való hajlam, melyben jelentékeny része van első sorban a ruházatnak, mely legjobb fegyverünk a hideg ellen.

A ruházat a testünkől kisugárzó meleget egy időre a test közelében visszatartja úgy, hogy a testből kisugárzó melegnek egy része a ruhában marad, másik része pedig, hol lassabban áthat a ruhán és ennek felszínéről sugárzás útján tovább terjed. Az egyes szöveteknek a víz felszívó és elpárologtató képessége igen különböző. A vászon leggyorsabban szívja fel és leggyorsabban bocsátja el a nedvességet, azért az ember már ösztönszerűleg e szövetet használja fehérneműnek.

Nagyon előmozdítja a meghülesi megbetegedéseket a fűtéssel való visszaélés. Így például, ha a lakás tulságos nagy, rendszeren azt teszik, hogy tekintve a fűtés költséges voltát, néhány szobát fűtetlen hagynak, a minek az a következménye, hogy a lakásban járó-kelő családtagok a legkülönbözőbb hőmérsékletnek vannak kitéve, vagy azt teszik, hogy nyitva hagyják az egész lakást és az egészet egy kályha fűti, a mely esetben a kályha közelében majd megsülnek, az utolsó szobában meg vacognak. Az ilyen fűtés olcsó ugyan, de mellette az egészség kockára van téve s így annál drágább lesz.

A szellőztetésnél óvatosságnak kell lennünk. A léghezam általán nagy ártalomnak van elismerve. A léghezamnál az ártalom nem a levegőben rejlik, mert a minket minden oldalról körül folyó áramlat nem árt, csakis az egyoldalú lehűtés, még pedig a részletes féloldali.

Kerülnünk kell tehát testünknek hirtelen és eme féloldali lehűtését; de azért a léghezamot ne azonosítsuk a szellőztetéssel, hanem szellőztessünk, a mennyi szükséges.

A hűlés elleni védelem, a test edzése hideg vízzel, és ha csekély fokú a hűlés úgy a gőzfürdőnek használata, de különösen a meghűt résznek massage-olása jó befolyással lehet.

Vidéki levél.

Tasnád Szántó, 1890. jan. 8.

Tekintetes szerkesztő ur!

Egy kevés helyet vagyok bátor kérni becses lapjában, hogy tudomásra hozzam, miszerint ebben a szűk pénzvilágban falun is tudunk mulatni a közügy érdekében.

A tasnád-szántói ev. ref. „Dalárda“ mult év dec. 29-én egy batyus táncvigalommal egybekötött „Dalestélyt“ rendezett csekély pénztára gyarapítására a következő programmal: 1) Hymnus, Kölcseltől. 2) „Lützow vadász dala“ Wébertől, mind a kettőt előadta a dalárda. 3) „Születésem napján“, Sárosy Gyulától, szavalta Kovács Sándor. 4) Normából „kettős dal“, hegedűvel előadták Kovács Ferenc és leánya Emma. 5) Népdal, „Ugyan édes párnám csuca“, előadta a dalárda. 6) „Éj van, csend és nyugalomnak éjje“, Petőfitől, magánhegedűn előadta Kovács Emma. 7) Népdal, „Jer ölembe tubicám“, Hubert Miksától. 8) „Eladó leány“, Lovasy L. től, mindkettőt előadta a dalárda. 9) „Mámorson“, Komócsy Józseftől, szavalta Kovács Sándor. 10) Boccaccióból a „tanulók indulója, előadta a dalárda.

A buzgó szereplők a legőszintébb elismerést és tetszésnyilvánítást érdemelték ki a nagy számmal megjelent közönségtől. Kovács Emma k. a. kitűnően játszott a hegedűjén a „kettős dalt“, mind magán-szólóját. Kovács Sándor ur ritka ügyességgel keresetlen hangsúlyozással szavalta különösen a „Mámorson“ címűt, boros kancsóval kezében többször megnevetette a néző közönséget.

Végre tekintve azt, hogy dalárda tagjai egytől-egyig mezei munkások, nagy elismerést és dicséretet érdemelnek azon a szép és jó írást tanúsított buzgalomért, melyet jól betanult darabjaikkal tanúsítanak. Itt azonban a legfőbb érdem tiszteletes Kovács Ferenc ev. ref. lelkes urat illeti meg.

Az előadás után következett a batyus táncvigalom. Igen kedélyesen mulatott mindenki. Az étkezésnél több csinos, lendületes felköszöntés lelkesítette az asztal társaságot.

A táncvigalom kivilágos kivirradtig tartott.

Az előadás jövedelme a befektetett költségen kívül 14 frt 64 kr.

Felülfizettek: Kovácsy Miklós ur 1 frt és 40 iv kottapapírt ajándékozott a dalárda részére. Kávásy Sándor 1 frt, Nábrátszky János 1 frt, Sántha Dezső 60 kr, Balázs Béla 1 frt, Feldman Jakab 90 kr, dr. Dunay Alajos 70 kr, Klein Bernát 40 kr, Kohn Sámuel 50 kr, Fülöp Lajos 40 kr, Kalló András 40 kr, egy ismeretlen 40 kr, összesen 8 frt 30 kr.

Most pedig maradok tekintetességednek mély tisztelője

Nagy Ferenc,
ev. ref. tanító

Különfélék.

* **Eljegyzés.** Farkas Károly városunkban kedvelt fiatal kereskedő f. hó 9-én jegyezte el szűk családi körben Kovács Minka kisasszonyt, Juhász József szép és kedves leányát. Az eljegyzési actust vig vacsora követte, melyen felköszöntőkben nem volt hiány. Mi is meleg jó kívánságainkkal járunk az őszinte vonzalomtól kötött frigyhez.

* **Baró Wesselényi Miklós** főispán ur f. hó 13-án a közigazgatási bizottság tagjait Zilahon a Hochsinger-féle jóhírű vendéglő éttermébe vendégeikül hivta meg ebédre. Az étlap jó volt, a bor kellemes, a házi gazda szívélyes és a szellemi szíkrák csak úgy szípkarkáztak. A kedélyes ebédnél a szebbnél szebb pohárköszöntők fellett magasan kiemelkedett a házigazdának a közig. bizottság tagjaira emelt pohara, a melyben jólélekkel átszállt az esztendő folyamán s azt kívánta, hogy a tizenkettedik ülés után ne csak a kötelesség érzete dagaszsa kebleiket, hanem úgy tekinthessenek vissza a hazának és nemzetnek életére, mint a mely anyagi és szellemi terén egyaránt az előrehaladásnak s az alkotmány megszilárdulásának biztos jelével dicsekedjék. Sok ilyen főispánt szép Magyarországnak!!

* **Az a „gyermekbál“,** melyet a sz.-somlyói rom. kath. leányiskola szép kis növendékei rendeztek f. hó 12-én. fényesen sikerült. Mint az előtt, úgy most is, fesztelen kedv, öröm és boldogság jellemezte a mulatságot. A szülők szeretete nagyban emelte a gyermekek mulatságát. Kiváló érdem illeti meg a bál házi urnőjét, Veverin Józsefné ó nagyságát Veverin József ügyvéd kedves nejét, a ki fáradhatlan buzgalom és önfeláldozó odaadással vezette a sikerült multság rendezését. Nem kisebb az érdem, melyet kivitak a rendezéssel Molnár Amália kisasszony és Papp Irma kisasszony tanítónők és bájos rendező társaik, valamint a férfi rendezők is kivétel nélkül. A város legintelligensebb köreiből számos urnő többnyire kedves leányaikkal résztvettek a vidám mulatságon, melyről bővebb leírást is fogunk hozni.

* **Nyilvános köszönet.** A sz.-somlyói nyoma-darész-vénytársaság 1888-ik évi jövedelméből iparos tanulók jutalmazására 3 frtot szavazott meg s juttatott kezemhez, melyért midőn a t. társaságnak köszönetemet nyilvánítani van szerencsém: egyszersmind kérem iskolánk sikeres működéséhez hazafias támogatását jövőre is. 1890. jan. 14-én Szentimrei ipariskolai igazgató.

* **A pestmegyei bál,** a farsang legnagyobb és legfényesebb mulatsága, az idén utolsónak marad, de csak a megtartás idejére nézve, mert hogy a teljes siker s a kellemes visszaemlékezések tekintetében újra és ismét első lesz, ehhez régi hírneve után kétség nem férhet. A farsang utolsó felében, február 11-én tartatik meg, azért ily későn, hogy a trónörökös halála okozta gyász év az időre letelvén, a főnemesség, valamint a magas rangú polgári és katonai méltóságok a bálban inkább résztvehessenek; másfelől pedig azért, hogy a most nem kevésbé rettegett influenza akkor remélhetőleg visszavonulván hazájába: mi se tartsa vissza feljöveteleiben a már megtartott bálokon annyira hiányzó vidéki intelligenciát. A bál előreláthatólag most is országos jellegű lesz; megtartására vonatkozó s biztos forrásból merített hírlunk, azt hisszük, jó fogadtatásban részesül a fiatalság körében.

* **A zsiibói vadászatok** — írja a „Magyarság“ melyet a kitűnő vadász-főúr évente rendezni szokott zsiibó, solymosi, római, turbucui stb. vadász-területén, az idén f. hó 4-én kezdődtek el. Vadász-vendégek: br. Jósika Andor, gr. Kornis Victor, br. Bornemissa Károly és Elemér, gr. Dégenfeld Sándor, br. Bánffy Ernő, br. Wesselényi Miklós, ifjabb br. Wesselényi Miklós gr. Spannochi Leo, gr. Teleki László, Fugner, Solmszky, Gürbach vasuti mérnökök. Első két nap esett 2 róka és 42 nyul. A vadászatok még több napig fognak tartani, s így az összes eredmény szép számot fog tenni.

* **Halálozás.** Nagy György érsektirályi községi tanítót súlyos csapás érte, nevének Kovács Zsuzsannának f. hó 12-én bekövetkezett halálával. Az elhunytat férjének és számos rokonságán kívül csak évek mulva fogja megsiratni egy éves leánykája Nagy Erzsike. Nyugodjanak csendesen porai! Legyen áldott emlékezet!

* **Iparügy.** A eszmadia és cipész iparosok figyelmébe. A nagy méltóságú kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak az alulírt kereskedelmi és iparkamarához f. é. január 4-én 70,872—889 sz. a. intézett leírata értelmében a honvédségi felszerelések kiegészítése czéljából a folyó évben körülbelül 34.000 pár bakancs beszerzése vállván szükségessé, a honvédelmi miniszter ur a szóban forgó bakancsok szállítását a kisiparnak szándékozik átadni. Oly czélból, hogy ezen szállításban szerényebb viszonyok közt lévő iparosok is minél nagyobb számban részesülhessenek az elvállalando szállítvány legkisebb mennyisége 300 párban, a bakancsnak párokintí ára pedig 5—öt forint 2 krajczárral állapított meg. A vonatkozó ajánlatok a szállítando bakancsok teljes értékének 5%-át képező és valamely állampénztárnál, illetőleg adóhivatalnál már előre elhelyezendő bántpénzről kiállított hivatalos letéti nyugtával felszerelve lesznek a honvédelmi miniszter urhoz sürgősen benyújtandók, s a bántpénz a megköendő szerződés kiállítása alkalmával 10%-os óvadéknak lesz megköendő. A szerződésileg biztosított összes mennyiség legkésőbb 1890. július végéig a honvéd-főruharktárhoz Budapesten beszállítandó. A bakancs minták a vállalkozók részére, de csak a központi főruharktárból való átengedése ármegterítés mellett, vagy pedig sérületlen állapotban való visszaszolgáltatás ellen, ki fognak szolgáltatni, azonban e minták főruharktárban is megtekinthetők és ez alkalommal ott minden megkívántató felvilágosítás meg fog adatni. A szerződési pontozatokban foglalt közelebbi ajánlati feltételek a kereskedelmi és iparkamaránál a hivatalos órák alatt megtudhatók. Felhívtnak ennél fogva a közvetlenül érdekelt szakiparosok, miszerint tekintettel a szállítási határidő közelségére, idevonatkozólag — a fent közölt feltételek betartása mellett — esetleg teendő ajánlataikat a nagym. m. kir. honvédelmi minisztériumhoz mielőbb terjesszék fel; azt pedig, hogy ki, mennyit vállalt, — a tekintetből, hogy a munka szétosztására nézve javaslatunkat megtegyesünk — az alóltit kamarával egyidejűleg közöljük. Debrecen, 1890. január 7. A kereskedelmi és iparkamara nevében: Sósztina Lajos, elnök. Dr. Király Ferenc, titkár.

* **Köszönet nyilvánítás.** Köszönetet szavazok mind azoknak, kik a f. hó 12-én tartandó gyermekbál alkalmával, részint mint körémüködsükkel, mind pedig becses megjelenésükkel, a bál sikeres megtartásában részesek voltak. Legkiválóbb köszönetemet fogadják: Veverin Józsefné urnő, tisztt. Gresinek Antal ur, mint pénztárosok. Veverin József és Merk János urak, mint házi urak. Házi asszonyok: Bartha Endréné, Lukácsffy Ödönne, özv. Molnár Antalné, Merk Jánosné, Ruszka Ignácne, Szénási Miklósné, Tamko Bertalané, Zippinger Péterné urnők. Házi leányok: Ewa Julia, Geneszy Pirokska és Kata, György Ida, Hubert Magda, Ruszka Karola, Papp Irma, Schweinitz Birike kisasszonyok. Bálrendezők: Ábrahám Ignác, Balogh Jenő, Lederer Zsigmond, Hulinka Géza, Lázár Ödön, Farcádi Sándor, Vitályos N., Nagy Ödön, Zoltán Vince urak. Még egyszer fogadják köszönetemet: Molnár Amalia, r. k. tanítónő.

* **Az égről.** Január hónap nem bővelkedik esillagászati nevezetességben. A nap hossza, mely elsőjén 8 óra 28 peré volt, a hó végeig 57 percczel növekszik. A hold fényváltozásai a következők: Holdtölte 6-án volt 7 óra 50 perczkor reggel, utolsó negyed 14-én lesz 7 óra 49 perczkor reggel, újhold 21-én 1 óra 5 perczkor reggel, első negyed pedig 27-én 9 óra 33 perczkor este. A holdgók járása nem mutat semmi különöset.

* **Az 1890. év kritikus napjai.** Falb Rudolf, a híres időjósító, nem kevesebb, mint 25 napot jelez olyanak ebben az esztendőben, a mely szerint kritikus lesz. Legvesélyesebb napok lesznek: jan. 20, febr. 19, márc. 20, július 31, aug. 30, szept. 28. és okt. 17. Másodszorban említendő: márc. 6, apr. 5 és 19, május 4, június 3, július 2, okt. 13, nov. 12. és december 12. — Harmadszorban említendő: febr. 5, május 18, június 17, július 17, aug. 15, szeptember 14, november 26, december 16.

Irodalom.

— Kapácsy Dezső a lelkes Emke gyűjtő, ki egymaga ezeket gyűjtött annak előjára egy kötet költeményt szándékozik kiadni, mely Ábrányi Emil előszavával még e hónapban meg fog jelenni. A költeménykötetből mutatott adunk lapunk mai tárcájában. Előfizetési pénzek szerzőhöz, ki Hevesmegye árvaszéki jegyzője Egerbe küldendő. Ajánljuk olvasóink meleg pártfogásába.

— A „Képes Családi Lapok“ szépirodalmi és ismeretterjesztő képes heti lap már tizenegy év óta küzd hazafias lelkesedéssel és kitartással nemzeti irodalmunk bátyjában; már tizenegy év óta lobogtatja a nemzeti művelődésnek s izlés nemesítésnek a zászlaját s most is, a midőn Brankovics György jeles szerkesztése mellett már tizenkettedik évfolyamába lép a legelőkelőbb, a legkitűnőbb írók és írók műveivel indul — a nemzeti-egünknek még mindig fenyegető s hazánkat sarka rajként előzőnlő német szépirodalmi lapok elleni hadjáratokra. A „Képes Családi Lapok“ munkatársai: Jókai Mór, Tolnai Lajos, Mikszáth Kálmán, Dalnady Győző, Temérdek (Jeszenszky Dániel), Lauka Gusztáv, Brankovics György, Rudnyánszky Gyula, Pósa Lajos, Prém József, dr. Sziklay János, Palágyi Lajos, Incédy László, Muray Károly, Méry Károly, Petri Mór, dr. Roditzky Jenő, Benitzky Bajza Lenke, Büthner Lina, Nagyvárady Mira, Kuliffay Benitzky Irma, Hevesiné Sikor Margit, Fanglehné Gyűjtő Izabella, Gaál Karolin, Karlovsky Ida, Harmath Lujza stb. Vajjon ki eserné fel az előkelő szellemi kamatok termékeit a külföld műveivel! Magyar ember bizonyára nem! S a magyar nő — még kevésbé. A „Képes Családi Lapok“ az összes szépirodalmi lapok között a legelőkelőbb, legváltozatosabb. Tartalma az irodalom minden válfaját felöleli; képei a leghíresebb festők műveit mutatják be; „Hálgyek Lapja“ című divat melléklete a legújabb divat képeket hozza, s a nevelés, az egészség, a gazdaság, a kertészet s a konyha terén nincs oly kérdés, a melyet ne tárgyálna. „Regény melléklete“ három-négy eredeti regényvel ajándékozza

meg évenként előfizetőit. — „Zöld boríték” tele van mulattató apróságokkal, melyeknek megfizetői értékes jutalmakat kapnak! S a „Képes Családi Lapok” dacára sokoldalúságuknak, még is bátran kezébe adhatók a család minden rendű és koru tagjának; dacára gazdag tartalmának még is a legolcsóbb szépirodalmi képes heti lap. Előfizetési ára a „Hölgyek Lapjával” s a „Regény melléklettel” együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr o. é. s a kiadó hivatal (Budapest, nagykorona-utca 29 sz.) melyhez az előfizetések legcélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatónyiszámokkal.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Nagy László.

Társ-szerkesztők:
Csák Alajos és Hulimka Sándor.

H I R D E T É S E K.

5149 — 889. p. számhoz.

Idéző hirdetmény.

Bürgezd község határtagositási ügyében az előmunkálatok megkezdésére nevezetesen az érdekesportok megalakítása, működő mérnök megválasztása és a költségelőirányzat elkészítésére tárgyalási határnapul 1890. évi február hó 4-ik napja d. e. 9 órája Bürgezd

községébe a község házához kitűzetik s az ismeretlen érdekeltek megjelenésre idéztetnek.

Kelt Zilahon, a kir. törvényszéktől 1890. évi január hó 2-án.

1—1
Dr. Kiss Endre,
kir. tszéki eljáró bíró.

„Fontos regále bérleőknek”

Rum, szilvorium, törköly- és seprőpálinka
ugy nemkülönb mindenemű
LIKÖR, SZESZESITAL és ECET
hideg uton minden készülék nélkül előállítható
WATTERICH ARNOLD
Budapest, Dohány-utca 67. sz.
(az izr. imaház átellenében)
a jutalomdíjazott *esszenciák és átherikus olajok* által.
Vizahólyag, glycerin, bor-zamat, savlalanító por, borszinek, borszesz, derítő-por és mindenemű borbetegséget elleni szerek raktára.
Kezelési utasítások és árjegyzék ingyen.
Parafa-dugaszok és cinkupák.
Szesz megtakarítására való pálinka-erősítő esszencia.
Ügynök felvétetik! 4—5

„Képes Családi Lapok.”

Szépirodalmi és ismeretterjesztő *képes* hetilap.

Felhívás a művelt magyar olvasó közönséghez!

A „Képes Családi Lapok” jelenleg már az ország minden vidékén a legtöbb művelt magyar közönség rendes házi barátja.

Közkedveltséget és elterjedtséget az által ért el, hogy mindig hazafias irányban s úgy van szerkesztve. Hogy a serdülő leánykának is bátran a kezébe lehet adni s e mellett az atyák, anyák és nagyanyák s mindig megfelelő szórakozást és hasznos olvasmányokat találjanak benne. — A „Hölgyek Lapja” című mellékletünk, a nők hű tanácsadója és szellemi titkára, a háztartás, a gazdaság, a kertészet, konyha, házi orvos, házi állatok, és a divat köréből megbecsülhetetlen közleményekkel kedveskedik. A „Képes Családi Lapok” képei, a legelső művészek esetjének köszönök létüket — A „Képes Családi Lapok” a lehető legjobbat igyekszik nyújtani s hogy hivatásának megfelel, azt legjobban bizonyítja immár 11 évi fennállása, mit hazánkban egyetlen egy hasonló irányú lap nem volt képes elérni. Minden laphoz egy külön, könyvvé köthető regény-melléklet van csatolva, mely évenként 3—4 legjobb írónktól származó hecses regényt képez.

Előfizetési árak a „Képes Családi Lapok” „Hölgyek Lapja” című divatlap s „Regény” melléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Előfizetéseket (a hó bármely napjától) elfogad a „Képes Családi Lapok” kiadóhivatala, Budapest, V., nagy korona-utca 20. sz.

A „Képes családi Lapok” heti lapból mutatónyiszámokat ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal mindazoknak, a kik eziránt — legcélszerűbben levelezőlapon — hozzá fordulnak.

Teljes számú példányokkal még mindig szolgálhatunk.

A „Képes Családi Lapok”
szerkesztősége és kiadóhivatala
Budapest, V. nagykorona-utca 20. sz.

10—10

MAGYAR MERCUR

HITELES SORSOLÁSI TUDÓSÍTÓ

osztrák-magyar és külföldi sorsjegyekről, kisorsolandó állam- és magánkötelezetvényekről, vasuti, gőzhajózási és ipar-részvények és elsőbbségi kötvényekről, záloglevelekről, stb.

SZAKIRAT BANK-, PÉNZ-, BIZTOSÍTÁSI ÉS VASUTI ÜGYEKRŐL.

Előfizetési ár: egész évre 2 frt.

Kiadó és tulajdonos: **LÖRY JENŐ.**

BUDAPEST.

Hatvani-utca 17. sz.

BUDAPEST.

A nagyméltóságú m. kir. **belügyminiszterium** által 1888. évi 80.752/III.b. szám alatt és a nagym. m. kir. **vallás- és közoktatásügyi miniszterium** által 1889. évi 244. eln. sz. alatt, mint a magyar államban forgalomban levő és kisorsolás alá eső értékpapírok huzásainak eredményéről kellő tájékoztatást nyújtó sorsolási lap, az összes közhatóságok figyelmébe ajánlva.

XIII. évfolyam.

Előfizetési felhívás!

XIII. évfolyam.

MAGYAR MERCUR

január 1-én tizenharmadik évfolyamába lépett

Ha valaki figyelemmel kísérte azt a fokozatos és céltudatos haladást, melyet lapunk tizenkét év alatt megtett, nem tagadhatja meg tőlünk elismerését; melyet a lankadatlan szorgalom, becsületes munka, tiszta szándék és önzetlen törekvés kiérdemelnek és melyet a nagymélt. m. kir. belügyminister ur 1888. évi 80.753/III.b. szám alatt és a nagym. m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium 1889. évi 244. eln. sz. alatt kelt rendeletei is kifejeznek.

E miniszteri elismeréseket már jóval előbb megelőzte a nagy közönség elismerése, mert általában el van ismerve az, hogy a Magyar Mercur a legpontosabban megjelenő, legmegbízhatóbb és leghitelesebb sorsolási lap és hogy magasan fölötte áll minden hasonló vállalatnak.

A múlt év óta lapunk alakja jelentékenyen megnagyobbodott, a beosztása célszerűen megváltozott és a mi fődolog, lapunk már egy év óta rotációs gépen nyomatik, mint csak a legnagyobb napilapok, miből az a megbecsülhetetlen előny jut előfizetőinkre, hogy ez által lehetővé van téve az, hogy lapunk nehány órával a mindenkorú híradások után már készen mehet a szeltrőzsa minden irányába, a mint tényleg lapunk egy-két nappal mindig előbb jelenik meg, mint bármely más sorsolási lap az országban.

A jövőre vonatkozólag, úgy mint eddig, úgy ezentúl is csak az lesz a főtörekvésünk, hogy azon az ösvényen haladjunk tovább, melyen eddig is haladtunk. Törekedni fogunk, hogy mindig többet és többet, jobbat és jobbat nyújtsunk olvasóinknak.

A sorsolásokra, mint eddig is, kiváló gondot fordítunk és a számok revideálásának oly rendszerét léptettük életbe, hogy a sajtóhibák majdnem ki vannak zárva, de ha elvétve még is csuszna be egy hiba lapunkba, azt a következő számban már helyreigazítjuk. A mindenkorú sorsolások mellett közöljük mindig a hátralékosok, vagy is régebben kihuzott, de még fel nem vett kötvények jegyzékét is.

Ily módon, a ki lapunkat tartja meg van óva attól, hogy károsodjék az által, hogyha a sorsolásokat nem nézte meg annak idején. Azonban ha bármi okból még is kétségben volna valamelyik előfizetőnk az iránt, hogy sorsjegye és kötvénye nem-e sorsolatott már régebben ki, annak egy egyszerű levelező lapon való megkeresésre bármikor legkészségesebben és ingyen adunk felvilágosítást a szerkesztői üzenetekben és általában előfizetőink sorsjegyeinek és kötvényeinek revizióját ingyen és a legnagyobb készséggel eszközöljük.

A lap szövegének összeállításában az eddig követett rendszert fogjuk tovább fejleszteni és tökéletesíteni. Munkatársaink számát, kik közül már a múlt évben is találkoztak olvasóink Enyedy Lukács, Fenyvessy Adolf, Mudrony Soma, stb. stb. neveivel, új esztendőttől kezdve újabb elismert szak-erőkkel szaporítjuk, kik máris kötelező ígéretet tettek, hogy gyakrabban fogják dolgozataikkal lapunkat megkeresni.

A biztosítás, közlekedés és minden egyéb közgazdasági, főleg pénzügyi kérdés úgy mint eddig, ezentúl is gondosan összeállított külön rovatban tárgyalatik. Minden közleményünkben különös sujt fektetünk arra, hogy a kérdés, melyet felvettünk, tisztán mindenki által érthetően és jó magyarsággal legyen megírva. Mi mindenkor mellőzni fogjuk az akadémikus fejtegetéseket és csak a gyakorlati közleményekre helyezük a fősúlyt.

A magyarosodásra is kiváló súlyt fektetünk. Eddigelé el volt árasztva az ország német, főleg osztrák sorsolási lapokkal, melyeket tizenkét éves fáradságtalan munkával sikerült nagyjából kiszorítanunk. Fájdalom azonban, még mindig roppant nagy számban járnak hazánkba a külföldi német sorsolási lapok, melyeknek folytonos törekvése oda irányul, hogy a magyar értékek iránt rossz véleményt keltsenek. Sok tekintetben ez is oka annak, hogy államadóssági kötvényeink jobbára a külföldön vannak és mi a külföldnek kamatozunk óriási mértékben. Pedig mily óriási nemzetgazdasági hátrány hárul ebből hazánkra!

Különös súlyt fektetünk a szerkesztői üzenetekre, mely rovatban hasznos utbaigazításokat adunk a közönségnek mindenféle pénzügyi és általános üzleti vagy gazdasági természetű kérdésre. Bármely szakmánkra vágó kérdésekre itt készséggel és díjmentesen adunk felvilágosítást.

Különös figyelemmel fogjuk tárgyalni a vidéki pénztézeteket is, mint a melyek a nemzeti vagyon igen tekintélyes részét képezik.

A jelentékeny gyarapodás dacára, melyen lapunk átment, előfizetési ára marad a régi. *Budapestben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve egész évre 2 frt.*

Oly csekély ár ez, melynél kevesebért már lehetetlen megbízható lapot nyújtani, a mint hogy azok a sorsolási közlönyök, melyeket még olcsóbb áron kínálnak, nem egyebek haszontalan papírszeleteknél, melyekre hibás és megbízhatatlan számok vannak nyomtatva.

A MAGYAR MERCUR szerkesztősége és kiadóhivatala.

(Budapest, Hatvani-utca 17. szám.)

2—3